

כיצד מברכין פרק ששי ברכות

מסורת
השי"ס

ההלכתא המויליא וכו'. ואע"פ דמויליא כ"ט לא פליגי דאפיק אשמעינן טעמא. פירושא דקרא כמו שפירשנוהו ולמדו פירושו: משמע ובידו שלמי מפרש טעמא כדי שלא לערב ולשמעינן בלבה ברבנן. דהמויליא דאפיק הוא: מתי קמשמע לן. האריות גוון העולם מויליא ואע"פ דלפתא מן נמי איכא מירובי הכל מודים בזה: אף ירקוס שמשמע בו. ואפילו הכי במילתייהו שאני הכס דקרא כתיב (ההלים קד) מלמיה חליר לבהמה ועשב קיימי ומברכין עלייהו בורא פרי האדמה: שלקוס. כל ירק שקוס: לעבודת האדם להויליא לחם מן הארץ ועל כן יש לבטע בשתי ידיו בעשר אלבעות נגד י' תיבות שבמקרא זה: **מברכתני** ירקוס דומיא דפת. לא היו ירקוס דומיא דפת שהרי פת אישתי לעויליא ויש ירקוס שאין משתטת לעויליא אלא ללמך מה הפת אין בשול מגרע את הכרעה אף הירקות נמי במלתייהו קיימי ולא מגרע להו בשול: **משבתת** לה בנותי וכו'.

נה א מיי פג מלי
ברכות פג כ סג
עין כו טועה אר"ח
ס"ו קח טע"פ כ:
גו ב ג ד מ"י פ"ח
מ"ג ברכות סג
שס טוע"פ אר"ח ס"ו ר"ס
טע"פ כ"י:
גו ה מ"י פ"ו מ"ג
תקן ומ"ה הל"ה
סג טע"פ ח טוע"פ אר"ח
ס"ו סכא טע"פ ז:
ס"ו מ"י פ"ו מלכות
(י) ס"ו מ"י פ"ו מלכות
סג טע"פ ח טוע"פ
אר"ח ס"ו טע"פ ח
ג"ו מ"י פ"ו מ"ג
ברכות פ"ו כ"ו
ס"ו י"ב סג טע"פ כו
קט"פ אר"ח ס"ו י"ב
טע"פ ח:
ג' ד"ז
פ"ג פ"ג

רש רב חסדא: כך משום רבינו. רב: שלקוס לומר בורא פרי האדמה ורבנטינו פ' ומתן ניהו שולא אמר רבי יוחנן שהכל. רבי הדבך במלכות: ואף לומר. לייש * דבריהם שאין חלוקין יש מהן פרי האדמה ויש מהן שהכל: כל ירק האכל חי שמתלוו ב"פ האדמה שקוס אפקיה מלמיה לגריעותא ומברך שהכל ולקמן מוקי לה בנותי וכו':

אשמעינן טעמא ואשמעינן דהלכתא ברבנן אלא דאמר מצינו מאי קמ"ל ואיהו דעבד לאפוקי נפשיה מפלוגתא והלכתא דהמציא לחם מן הארץ דק"ל ברבנן דאמרי דאפיק משמע: ועל הירקות אומר וכו': קתני ירקות דומיא דפת מה פת שגשגתה ע"י האור אף ירקות נמי שגשגתו ע"י האור אמר רבנאי משמיה דאביי יאת אומרת שלקות מברכין עליהן בורא פרי האדמה (*ממאי מדקתני ירקות דומיא דפת) רב חסדא משום רבינו ומנו רב שלקות מברכין עליהם בורא פרי האדמה וברכותיו היורדין מארץ ישראל ומנו עולא משמיה דר' יוחנן אמר שלקות מברכין עליהן שהכל נהיה בדברו ואני אמר: כל שתחלתו בורא פרי האדמה שלקו שהכל נהיה בדברו שתחלתו שהכל נהיה בדברו שלקו בורא פרי האדמה בשלמא כל שתחלתו שהכל נהיה בדברו שלקו בפה"א משבתת לה בברבא וסלקא וקרא אלא ב"פ שתחלתו בפה"א שלקו שהכל היכי משבתת לה? א"ר נחמן בר יצחק משבתת לה ב"חומי וברתי רב נחמן משום רבינו ומנו שמאל שלקות מברכין עליהם בפה"א ותרבינו היורדים מארץ ישראל ומנו עולא משמיה דר' יוחנן אמר שלקות מברכין עליהן שהכל נהיה בדברו ואני אמר במחלוקת שגויה דתניא ייצאין ברקיע השרוי ובמבשר שלא נמח דברי ר"מ ור' יוסי אומר ייצאין ברקיע השרוי אבל לא במבושל אע"פ שלא נמח ולא היא דב"ע שלקות מברכין עליהן בפה"א ועוד כאן לא קאמר ר' יוסי ה"מ אלא משום דבעינן טעם מצה וליכא אבל הכא אפי' רבי יוסי מודה אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן שלקות מברכין עליהם בפה"א ור' בנימין בר יפת א"ר יוחנן שלקות מברכין עליהם שרבל נהיה בדברו א"ר נחמן בר יצחק קבע עולא *לשבתתה כ"כ בנימין בר יפת *תהי בה ר' זורא וכו' מה ענין ר' בנימין בר יפת אצל ר' חייא בר אבא ר' חייא בר אבא *דייק וגמיר שמעתא מרבי יוחנן רביה ורבי בנימין בר יפת לא דייק אע"פ רבי חייא בר אבא *כל חלתין יומין מהדר תלמודיה קמיה דר' יוחנן רביה ור' בנימין בר יפת לא מהדר אע"פ בר מן דין ובר מן דין דהוה תורמסא *דשלקו ליה שבע זמני בחדה ואכלי ליה בקנח סעודה אתו ושאלו לר' יוחנן אמר ר' חייא בר אבא אני ראיתי את ר' יוחנן שאכל זית מליח וברך עליו תחלה וסוף א' אמרת בשלמא שלקות במילתייהו קיימי בתחלה מברך עליו בורא פרי העץ ולבסוף מברך עליו ברכה אחת מעין שלש אלא א' אמרת שלקות לאו במילתייהו קיימי בשלמא בתחלה מברך על כל מה שברא בתיב רב יצחק בר שמואל *ירקות שאדם יוצא בהן יד חובתו בפסח יוצא בהן ובקלה שלהן אבל לא בבושין ולא שלקוס ולא מבושלין ואי ס"ד במילתייהו קאי שלוקין אמאי לא? שאני התם דבעינן טעם פירי וליכא אמר ליה רבי ירמיה לרבי זורא: רבי יוחנן היכי מברך על זית מליח כיון דשקילא לגרעיניה?

רבנן רב חסדא: כך משום רבינו. רב: שלקוס לומר בורא פרי האדמה ורבנטינו פ' ומתן ניהו שולא אמר רבי יוחנן שהכל. רבי הדבך במלכות: ואף לומר. לייש * דבריהם שאין חלוקין יש מהן פרי האדמה ויש מהן שהכל: כל ירק האכל חי שמתלוו ב"פ האדמה שקוס אפקיה מלמיה לגריעותא ומברך שהכל ולקמן מוקי לה בנותי וכו': וכל ירק שאין דרכו ליאכל חי שמתלוו אס אכלו חי שהכל הוא מברך: שלקו. והכילו לדרך אכילו הוא עיקר פרוי ומברך בורא פרי האדמה: דבש רב נחמן. כך: משום רבינו. שמואל: שלקוס מברך בורא פרי האדמה ודבריו כו' → רב נחמן משום ר' יוחנן ק"י לעולא רבנטינו: אמר שלקוס שהכל ואני * לומר: שהם חלוקין בפלוגתא דרבי מאיר ורבי יוסי ודברי שמואל ודברי ר' יוחנן בגל מעי ירקוס הן וחלוקין זה על זה שמואל כר"מ דאמר מבושל קאי במלמיה ור' יוחנן קאי כר' יוסי: ויולאן ברקיע השרוי במים ידי אכילה מלה של מלה וקרינן ביה לחם עוני: אכל לא במבושל דפו לוא לחם חקרי: אפילו ר' יוסי מודה. דלענן ברבא במילתיה קאי: אמר רב נחמן קבע עולא לפכסיה כר' בנימין (ה) עולא שאמר משום ר' יוחנן לעיל שהכל למד וקבע שבוש כרבי בנימין עד שנתקטף בלבו ועכשיו אומר בבית המדרש בשם רבי יוחנן: קאי בה ר' זורא. במחלוקת זו שהוכרע בבית המדרש וכי מה ענין להוכיר דברי ר' בנימין (ב) אלא דברי רבי חייא בר אבא במחלוקת בית המדרש הרי אינו דלוי לחנון עליו: בר מן דין ובר מן דין. לבר משתי ראיות הללו שאמרתן שאין רבי בנימין (ג) כלום אלא רבי חייא יש לנו עוד ראיה שלא אמר רבי יוחנן מימיו שלקות שהכל: ואלו בורא פרי האדמה. אלמא אפי' דשלקיה קאי במלמיה: שאלו זית מליח. שהיה מלוח זה כמה ימים וק"ל (סמכים ט"ו) מליח ברותם: אכל לא כבושין. בירקות של מרור היא עטיה בפרק כל שעה (דף לט.) לומר שאין יולאין בהן שלוקין משום מרור אלמא לאו במלמיה קיימי. שלקו בוי שמתקטף מבושיל דבעינן טעם מרור וליכא אכל לענן ברבא שם פרי עליו: כלל

לענין דהבשול משבתת י"ל דהייט בשביל הבשר והמלח שבתוכו. ונראה דהבשרים שכל דבר שהוא כל כך טוב מבושל כמו חי, וחי כמו מבושל, כמו מיני קטניות וכן תפוחים יש להן ברכה כראשונה שכל כך שוין מבושלין כמו חיין ומטעם זה מברכין נמי על היון מבושל בורא פרי הגפן שכל כך הוא טוב אחר הבשול כמו קודם לכן וקרא וסלקא וכרוב וכיוצא בהן שבוין יותר מבושלין מחיין כשהן חיין מברכין עליהם שהכל ומבושלין ב"פ האדמה, וכן אותן ערמוניות וחבושים שאין ראויין לאכלן חיין כמו מבושלין-שתחלתו מברכין עליהן שהכל ומבושלין בורא פרי העץ, אך אותן ערמוניות שקורין לומיברד"ש מברך עליהן בורא פרי העץ אפילו בתחלה, וכל דבר המתקלקל בבשול כגון תומי וכרתי וכיוצא בהן, כשהן חיין מברך עליהן בורא פרי האדמה ומבושלים שהכל, כך נראה רבינו ירמיה ומיהו (פ"ג חלפס) פסק בשלקוס (ד) דלמתי לגריעותא מ"י בשול, לומר בורא פרי האדמה כרבי נחמן דאמר שלקות מברכין עליהן בורא פרי האדמה דר' חייא בר אבא קאי נמי כווסיה ובכל שלקות מיני דמשהים לגריעותא מדפליג להו נמרא אהדי ר' חייא בר אבא ור' בנימין בר יפת. וחגו מוטונו בדבש מברך עליו בורא פרי העץ דלגו עיקר: בר חלוקין יומין מהדר תלמודיה. לאו דוקא כל תלמודיה אלא כל מה שהיה לומר בשלשים יום היה חורר הכל לפניו ביום שלשים ואחד: זית מליח. ומליח כרותם: כלל

לענין דהבשול משבתת י"ל דהייט בשביל הבשר והמלח שבתוכו. ונראה דהבשרים שכל דבר שהוא כל כך טוב מבושל כמו חי, וחי כמו מבושל, כמו מיני קטניות וכן תפוחים יש להן ברכה כראשונה שכל כך שוין מבושלין כמו חיין ומטעם זה מברכין נמי על היון מבושל בורא פרי הגפן שכל כך הוא טוב אחר הבשול כמו קודם לכן וקרא וסלקא וכרוב וכיוצא בהן שבוין יותר מבושלין מחיין כשהן חיין מברכין עליהם שהכל ומבושלין ב"פ האדמה, וכן אותן ערמוניות וחבושים שאין ראויין לאכלן חיין כמו מבושלין-שתחלתו מברכין עליהן שהכל ומבושלין בורא פרי העץ, אך אותן ערמוניות שקורין לומיברד"ש מברך עליהן בורא פרי העץ אפילו בתחלה, וכל דבר המתקלקל בבשול כגון תומי וכרתי וכיוצא בהן, כשהן חיין מברך עליהן בורא פרי האדמה ומבושלים שהכל, כך נראה רבינו ירמיה ומיהו (פ"ג חלפס) פסק בשלקוס (ד) דלמתי לגריעותא מ"י בשול, לומר בורא פרי האדמה כרבי נחמן דאמר שלקות מברכין עליהן בורא פרי האדמה דר' חייא בר אבא קאי נמי כווסיה ובכל שלקות מיני דמשהים לגריעותא מדפליג להו נמרא אהדי ר' חייא בר אבא ור' בנימין בר יפת. וחגו מוטונו בדבש מברך עליו בורא פרי העץ דלגו עיקר: בר חלוקין יומין מהדר תלמודיה. לאו דוקא כל תלמודיה אלא כל מה שהיה לומר בשלשים יום היה חורר הכל לפניו ביום שלשים ואחד: זית מליח. ומליח כרותם: כלל

הנהות הב"ה
(ה) רשי ד"ס אמר רב נחמן וכו' כרבי בנימין בר יפת שולא כתיב כר' בנימין בר יפת פד שלקוס: (ג) ד"ה ח"י וכו' רבי בנימין בר יפת אלא: (ג) ד"ה בר מן דין וכו' רבי בנימין בר יפת שמתת וכו' כר' יוסי ד"ס פסק בשלקוס אע"פ דלמתי לגריעותא מ"י עולא ג"כ אמר בורא:

כר"מ ר"ה וכו'
ליכא לכל ס'ס

סמכים ח"א

ט"ו פירש"י
כסודין ט'
ד"ס סת"י
לעיל לגרעיניה

מולין ט'
כריות ט'
ט"ס

כ"ה סה

סמכים ח"א

ט"ו פירש"י
כסודין ט'
ד"ס סת"י
לעיל לגרעיניה

מולין ט'
כריות ט'
ט"ס

כ"ה סה

סמכים ח"א

ט"ו פירש"י
כסודין ט'
ד"ס סת"י
לעיל לגרעיניה

מולין ט'
כריות ט'
ט"ס

כ"ה סה

סמכים ח"א

ט"ו פירש"י
כסודין ט'
ד"ס סת"י
לעיל לגרעיניה

מולין ט'
כריות ט'
ט"ס

כ"ה סה

סמכים ח"א

ט"ו פירש"י
כסודין ט'
ד"ס סת"י
לעיל לגרעיניה

מולין ט'
כריות ט'
ט"ס

כ"ה סה